

**UCHWAŁA NR XXVIII/133/2017
RADY GMINY BARANÓW
z dnia 6 marca 2017 r.**

**w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Baranów
na lata 2017–2020”.**

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5, art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.), art. 1 ust. 1, art. 2 ust. 4 pkt 1, ust. 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 546 z późn. zm.) Rada Gminy Baranów uchwala, co następuje:

§ 1.

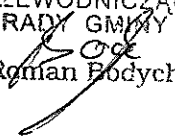
Przyjmuje się Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Baranów na lata 2017 –2020, w brzmieniu stanowiącym załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Baranów.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Roman Bódych

Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Baranów na lata 2017–2020.

I. Wprowadzenie

Zdrowie psychiczne jest fundamentalnym dobrem osobistym człowieka, a ochrona praw osób z zaburzeniami psychicznymi należy do obowiązków państwa, organów administracji rządowej, samorządowej oraz instytucji do tego powołanych.

Według Światowej Organizacji Zdrowia zdrowie to nie tylko całkowity brak choroby czy zniechęcenia, ale także stan pełnego, fizycznego, umysłowego, duchowego i społecznego dobrostanu. Zdrowie psychiczne, a w jego obrębie zdrowie emocjonalne i umysłowe to stan, który pozwala satysfakcjonująco funkcjonować w społeczeństwie oraz sprostać wymogom życia codziennego. Brak zdrowia psychicznego jest zagrożeniem dla zdrowia publicznego, jakości życia i gospodarki. Za główny czynnik ryzyka wystąpienia zaburzeń psychicznych przyjęto niekorzystny klimat rodzinny oraz trudne warunki socjo-ekonomiczne.

Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Baranów na lata 2017-2020

przygotowany w oparciu o przepisy ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 546 z późn. zm.) oparty jest na zasadzie integracji działań na rzecz poprawy i utrzymania zdrowia społeczności lokalnej ze szczególnym uwzględnieniem zdrowia psychicznego. Ochrona zdrowia może być realizowana przez różne podmioty i w różnych miejscach, począwszy od zakładów opieki zdrowotnej poprzez szkoły, zakłady pracy, organizacje pozarządowe i społeczność lokalną.

Przedstawiony Program określa najistotniejsze elementy polityki zdrowotnej i wyznacza kierunki w zakresie poprawy stanu zdrowia psychicznego mieszkańców, zaspakajania ich potrzeb zdrowotnych i organizacji opieki zdrowotnej.

Program zawiera propozycję planowanych działań w obszarze zdrowia psychicznego w oparciu o diagnozę aktualnych problemów zdrowotnych mieszkańców Gminy Baranów, nakreśla cele polityki zdrowotnej w zakresie ochrony zdrowia psychicznego.

Ochrona zdrowia psychicznego w aspekcie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego polega w szczególności na:

1. promowaniu zdrowia psychicznego i zapobieganiu zaburzeniom psychicznym,
2. zapewnieniu osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym,
3. kształtowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości oraz przeciwdziałaniu ich dyskryminacji.

Podstawą prawną do opracowania Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego jest:

1. ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 546 z późn. zm.),
2. ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.),
3. ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2016r. poz. 930 z późn. zm.),

4. ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.),
5. ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2016r. poz. 224 z późn. zm.),
6. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 roku w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492).

II. Lokalna diagnoza zjawiska zaburzenia psychicznego

Zgodnie z zapisem art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego osoby z zaburzeniami psychicznymi to osoby:

- a) chore psychicznie,
- b) upośledzone umysłowo,
- c) wykazujące inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczone są do zaburzeń psychicznych, a osoby te wymagają świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Z danych Instytutu Psychiatrii i Neurologii za 2014 r. na temat kondycji psychicznej mieszkańców Polski w wieku od 18 do 64 lat wynika, że prawie osiem milionów ludzi w Polsce boryka się z mniejszymi lub większymi zaburzeniami psychicznymi.

Dane epidemiologiczne wskazują na istotny wzrost częstości zachorowań na zaburzenia depresyjne, obniżenie się wieku pierwszych epizodów schizofrenii, wzrost częstości uzależnień od środków psychoaktywnych u młodzieży, wzrost skokowy liczby samobójstw.

Z dokumentacji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baranowie wynika iż z pomocy społecznej w różnych formach w roku 2016 korzystało 137 rodzin liczących 313 osób. Wśród osób korzystających z pomocy społecznej 28 osób to osoby chore psychicznie i upośledzone umysłowo.

Z obserwacji wynika iż duża ilość osób mających problemy psychiczne nie korzysta z pomocy społecznej. Tak więc nie jest znana dokładnie liczba osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie gminy. Należy jednakże przypuszczać iż w gminie Baranów podobnie jak na terenie całego kraju liczba osób z zaburzeniami psychicznymi ciągle wzrasta.

III. Baza opieki zdrowotnej (zasoby)

W Gminie Baranów opieka zdrowotna nad osobami z zaburzeniami psychicznymi jest realizowana w ramach podstawowej opieki medycznej w formie doraźnej i ambulatoryjnej finansowanej ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Zdrowia na świadczenia zdrowotne.

Na terenie gminy Baranów funkcjonują dwa Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej w Baranowie i Gołach.

Gmina Baranów nie dysponuje stacjonarnymi zakładami psychiatrycznej opieki zdrowotnej. Obecnie nie ma rejonizacji i pacjent może leczyć się w dowolnej placówce na terenie kraju. Pacjenci najczęściej kierowani są do placówek funkcjonujących na terenie Województwa Mazowieckiego.

Płacówki oświatowe, szkoły, przedszkola, gimnazja, prowadzą działania zapobiegawcze w zakresie ochrony zdrowia psychicznego podejmując m.in. działania profilaktyczne poprzez udział w różnego rodzaju programach i kampaniach społecznych.

Niepełnosprawne dzieci uczęszczają również do Specjalnych Ośrodków Szkolno-Wychowawczych w Żyrardowie i Grodzisku Mazowieckim.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baranowie odpowiada za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej oraz za kreowanie lokalnej polityki społecznej. Ośrodek jest inicjatorem działań o charakterze pomocowym, aktywizującym oraz integrującym różne środowiska na rzecz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Tut. Ośrodek w ramach realizowanych zadań, które określa ustawa o pomocy społecznej, przyznaje świadczenia w postaci świadczeń pieniężnych i niepieniężnych (pomoc rzeczowa i usługowa) oraz pomocy instytucjonalnej tj. kierowanie do zakładów stacjonarnych. Ośrodek świadczy też pomoc w zakresie usług opiekuńczych, która ma za zadanie zaspokajanie codziennych potrzeb życiowych osób niepełnosprawnych.

IV. Adresaci programu

Program adresowany jest do wszystkich mieszkańców gminy Baranów, a zwłaszcza osób chorych psychicznie, upośledzonych umysłowo i wykazujących inne zakłócenia czynności psychicznych oraz ich rodzin.

Adresatami programu są także osoby i instytucje, które zajmują się promocją i profilaktyką zdrowia psychicznego, a także odpowiadają za zapewnienie potrzebnym właściwych form wsparcia.

Zachowania zdrowotne przejawiają się wskutek np. wzorów rodzinnych, tradycji, mody, niewiedzy, przyzwyczajenia, itp. Stąd działania zawarte w Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego zostały tak sformułowane, by położyć nacisk na działania zapobiegawcze, dotyczące w szczególności profilaktyki przeciwdziałające zachowaniom szkodliwym dla zdrowia psychicznego i fizycznego.

V. Cele główne i szczegółowe Programu

Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Baranów na lata 2017 –2020 określa kierunki działań mających na celu ograniczenie występowania zagrożeń dla zdrowia. Celami głównymi w zakresie promocji zdrowia psychicznego jest:

1. Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym

Cel główny realizowany będzie poprzez cele szczegółowe:

- 1) upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego,
- 2) zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 3) kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego,
- 4) rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu,
- 5) organizację systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego,
- 6) profilaktykę środowisk zagrożonych zaburzeniami psychicznymi.

2. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym

Cel główny realizowany będzie poprzez cele szczegółowe:

- 1) upowszechnianie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej i oparcia społecznego,
- 2) aktywizację, w tym zawodową osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 3) upowszechnianie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego,
- 4) skoordynowanie różnych form opieki i pomocy.

VI. Sposób realizacji Programu

Realizacja Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Baranów na lata 2017 –2020 w zakresie poszczególnych celów głównych nastąpi poprzez:

1. Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym:

- 1) informowanie o zagrożeniach dla zdrowia psychicznego oraz prowadzenie działań z zakresu promocji i zapobiegania problemom zdrowia psychicznego skierowanych do dzieci i młodzieży,
- 2) organizowanie w szkołach prelekcji i pogadanek z udziałem specjalisty z zakresu zdrowia psychicznego,
- 3) podniesienie świadomości środowiska lokalnego na temat promocji zdrowia psychicznego poprzez umieszczanie plakatów oraz ulotek w miejscach ogólnie dostępnych,
- 4) porady i konsultacje dla osób zagrożonych zaburzeniami psychicznymi na bazie m.in. punktów konsultacyjnych, pomagających w diagnozowaniu uzależnień,
- 5) zapewnienie wsparcia osobom chorym psychicznie do pełnego uczestnictwa w różnych aspektach życia społecznego,
- 6) informowanie o zagrożeniach dla zdrowia psychicznego skierowanych szczególnie dla młodzieży i osób starszych,
- 7) prowadzenie kampanii informacyjnej o dostępnych formach wsparcia dla osób z zaburzeniami społecznymi i rozwijanie świadomości prozdrowotnej,
- 8) prowadzenie na terenie gminy kampanii edukacyjno –informacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie z problemem choroby psychicznej.

2. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym:

- 1) kierowanie na badania dzieci i młodzieży, u których występują zaburzenia zachowania oraz istnieje zagrożenie wystąpienia zaburzeń psychicznych, do Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej,
- 2) kwalifikowanie osób do uczestnictwa w zajęciach terapeutycznych, które mają na celu ogólne usprawnienie i rozwijanie umiejętności poprawy kondycji psychicznej i fizycznej,
- 3) współpracę ze służbami opieki psychiatrycznej,
- 4) organizowanie i zabezpieczanie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych,

- 5) kontakt z Powiatowym Urzędem Pracy w celu przedstawienia ofert pracy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 6) zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi,
- 7) rozszerzenie zakresu pomocy udzielanej osobom i ich rodzinom na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej,
- 8) prowadzenie terapii i poradnictwa specjalistycznego,
- 9) współpraca z instytucjami i organizacjami w zakresie działań na rzecz poprawy sytuacji osób i rodzin dotkniętych problemem zaburzeń psychicznych.

Oczekiwane korzyści zdrowotne z realizacji Programu:

1. pogłębienie wiedzy społeczności lokalnej oraz zrozumienie i akceptacja osób z zaburzeniami psychicznymi,
2. kształtowanie zachowań, stylów życia oraz radzenie sobie w trudnych sytuacjach życiowych.
3. zwiększenie dostępności do świadczeń w zakresie porad psychicznych i psychiatrycznych.

VII. Zarządzanie Programem, monitorowanie i finansowanie

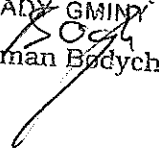
Koordynatorem Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Baranów na lata 2017 – 2020 jest Wójt Gminy Baranów.

Zadania realizowane w Programie są zbieżne z zadaniami instytucji uczestniczących w jego realizacji, to jest:

1. Urzędu Gminy w Baranowie przy współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
2. Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baranowie i Zespołu Interdyscyplinarnego,
3. placówek oświatowych podległych Gminie,
4. zakładów opieki zdrowotnej,
5. Policji.

VIII. Źródła finansowania

Źródłem finansowania zadań zawartych w Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Gminy Baranów na lata 2017-2020 są środki własne Gminy. W toku realizacji programu zakłada się możliwość pozyskania środków finansowych na jego kontynuowanie ze źródeł zewnętrznych, w tym z Unii Europejskiej.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Roman Bódyh

